

Etiske retningslinjer for folkevalde og tilsette i Austrheim kommune

Vedteke i kommunestyret 12. november 2020

Austrheim
- opne landskap, ope sinn

Austrheim kommune skal vera ein tillitsskapande organisasjon med høg etisk standard. Kultur for openheit gjer det mogleg å retta opp i kritikkverdige forhold.

Folkevalde og tilsette har eit sjølvstendig ansvar for at eigne handlingar er i samsvar med dei etiske retningslinjene. Både tilsette og politiske leiarar er rollemodellar, og skal leggja til rette for ein kultur der etisk refleksjon er kvardagsleg aktivitet. Leiarane skal syta for at medarbeidarane er kjent med, og følgjer, kommunen sine etiske retningslinjer.

Etikkplakaten er ein del av dei etiske retningslinjene.

Profesjonalitet

Folkevalde og tilsette i Austrheim kommune skal vera profesjonelle. Me skal opptre opne, ærlege og sannferdige i møte med innbyggjarar, brukarar, samarbeidspartnarar og kvarandre. Alle partar skal oppleve at informasjonen som kommunen gjev, munnleg eller skriftleg, inneheld korrekte og relevante opplysningar. Ærlegdom er ein føresetnad for tillit og godt omdøme.

Open framferd og dialog

Openheit skal prega alle ledd i Austrheim kommune. Austrheim kommune skal vera ein open kommune og driva etter prinsippet om meir-offentlegheit. Innbyggjarane sin kontroll med forvaltninga føreset også innsyn i kritikkverdige forhold.

I ein open bedriftskultur legg leiinga til rette for at alle tilsette har innsyn i, og forstår, dei vegval som vert teke. Her er medråderetten til dei tillitsvalde særskild viktig.

Folkevalde og tilsette skal overhalda lover og retningslinjer som gjeld for Austrheim kommune si verksemd, og forhalda seg lojale til vedtak og avgjersler, når desse er i samsvar med kommunen sine etiske retningslinjer.

Alle tilsette har ytringsfridom, og kan delta i den alminnelege samfunnsdebatten. Ytringsfridomen gjev og tilsette rett til å uttala seg kritisk til forhold som vedkjem verksemda dei jobbar for. Det gjev eit godt grunnlag for ein opplyst samfunnsdebatt at tilsette uttalar seg basert på fagleg innsikt.

Det er illojalt mot Austrheim kommune å bidra til å skjula kritikkverdige forhold.

Interessekonflikter -habilitet og rolleavklaring

Folkevalde og tilsette skal opptre upartisk og praktisera lik handsaming. Kommunen sine interesser og personlege interesser skal ikkje blandast.

Den enkelte har sjølv ansvar for å opplysa om eigen habilitet, og trø til side når saka krev det. Dobbeltroller og/eller rollekombinasjonar som kan føra til interessekonflikter eller påstandar om dette, skal unngåast.

Anna arbeid, styreverv og andre verv

Tilsette skal ikkje ha bierverv, styreverv eller anna løna/uløna arbeid som ikkje kan sameinast med kommunen sine interesser, eller er eigna til å svekka tilliten til kommunen. Alle folkevalde og tilsette i kommunen skal i tillegg registrera sine økonomiske interesser i styrevervregisteret.

Gåver og representasjon

Folkevalde og tilsette skal ikkje utnytta stillinga si for å oppnå personlege fordelar eller gåver av ein art som kan påverka eller vera eigna til å påverka handlingar, saksførebuingar eller vedtak. Gåver av låg verdi som blomar, vin, konfekt eller liknande vert ikkje omfatta av retningslinjene.

Representasjon høyrer med i samarbeidsforhold og informasjonsutveksling. Reise- og opphaldsutgifter i faglege samanhengar vert dekkja av kommunen etter avklaring med leiar. Unntak frå dette prinsippet kan berre skje etter særskilt vedtak av rådmannen for dei tilsette, og ordføraren for dei politisk valde.

Pengar og eigedelar

Folkevalde og tilsette pliktar å ta vare på kommunen sine ressursar på den mest økonomiske og rasjonelle måten, og medverka til at ressursane ikkje vert misbrukte. For å nå dei oppsette måla på ein god og effektiv måte, må det gjerast avvegingar mellom effektivitet og ressursbruk, kvalitet og god forvaltningsskikk.

Lojalitetsplikt

Tilsette i Austrheim kommune pliktar å fylgja dei reglar og etiske retningslinjer som gjeld for kommunen.

For dei tilsette inneber arbeidsforholdet ei gjensidig lojalitetsplikt mellom medarbeidaren og kommunen. Medarbeidaren pliktar å i vareta kommunen sine interesser, og arbeidsgjevar pliktar å ivareta medarbeidaren sine interesser så langt dette er mogeleg i tilsetjingstilhøve.

Tilsette pliktar å etterleva pålegg frå overordna. Lojalitetsplikta medfører ikkje plikt til å fylgja pålegg om å gjera noko som er ulovleg eller uetisk. Det er stort rom for diskusjon og usemje, før vedtak vert fatta. Når avgjersla er teken fylgjer det av lojalitetsplikta at vedtak vert effektuert raskt og effektivt innanfor dei gjevne rammene, uavhengig av personleg oppfatning.

Ytringsfridom

Ytringsfridomen er ein grunnleggjande menneskerett for alle. For dei tilsette gjeld dette og på område som har tilknytning til kvar enkelt sin arbeidsstad. I Austrheim kommune bør det vera sånn at ytringar når fram til det nivået det skal for den interne sakshandsaminga.

Rapporteringsplikt

Alle tilsette pliktar å melda frå til næraste leiar om forhold han/ho vert gjort kjent med, som kan medføre tap eller skade for arbeidsgjevar, kollegaer eller omgjevnaden slik at det kan iverksetjast tiltak for å unngå eller avgrensa tap/skade. For dei folkevalde er det naturleg å melda slike omstende til ordføraren.

Korrupsjon

Tilsette skal ikkje setja seg i situasjonar der dei kjenner press eller plikt til å foreta vurderingar ut over det faglege. Tiltak som kan vera etisk tvilsame skal ein unngå og forsøk frå partar på å pressa tilsette til å ta tvilsame avgjerder i sak, skal varslast til næraste overordna snarast. For dei folkevalde er det også her ordføraren det skal varslast til.

Diskriminering, mobbing, vald og truslar

Me er alle del av arbeidsmiljøet, og skal aktivt medverka ved gjennomføring av dei tiltak som blir sett i verk for å skapa eit godt og helsebringande arbeidsmiljø. Som medarbeidar i Austrheim kommune har du plikt til å varsle der du ser uforsvarleg arbeidsmiljø.

Austrheim kommune har nulltoleranse for ei kvar form for trakassering; seksuell trakassering, diskriminering, mobbing, vald, truslar og anna krenkande eller utilbørleg åtferd, og forventar at alle tilsette, leiarar, verneombod, tillitsvalde og politikarar bidreg til dette.

Kritikkverdige forhold og varsling

Kritikkverdige forhold skal takast opp slik at forholda kan betrast.

Vil ein varsle bør det fyrst skje internt, men tilsette har og rett til å varsle offentleg til tilsyns- eller kontrollinstansar som arbeidstilsynet, datatilsynet, politiet, helsetilsynet og liknande instansar når det er føremålstenleg.

Viser og til Austrheim si varslingsrutine og rutine for konflikthandtering. Leiarar, tilsette, tillitsvalde, verneombod, og medlemmene i AMU skal gjera seg kjend med rutinane og forhalda seg til desse.

For politikarar er det ordføraren som held oppsyn med arbeidstilhøve for folkevalde, og ser til at ein held seg innafor rammene for sømeleg åtferd.

Dokumentet er utarbeidd av: Personalavdelinga/rådmann.

Etikk - kva er det?

Profesjonalitet:

- Me opptre heiderleg og viser respekt for alle menneske.
- Me brukar fagkunnskap og skjønn i vårt arbeid, og behandlar alle likeverdig.
- Me syter for at fortrulege opplysningar ikkje kjem på avveggar, og misbrukar ikkje tilgang til informasjon.
- Me er lojale i oppfølginga av administrative og politiske avgjerder.
- Me følgjer norsk lov, interne reglar og god forvaltningsskikk.
- Me er bevisste på at våre handlingar og haldningar påverkar kommunens omdømme.

Openheit og dialog:

- Me lyttar til innbyggjarane sine innspel gjennom dialog, brukarmedverknad og høyringar.
- Me sikrar offentlegheita sitt krav på innsyn, og opptre profesjonelt i kontakt med media.
- Me opptre ikkje som representantar for kommunen når me deltar i samfunnsdebatten som privatpersonar.

Interessekonfliktar:

- Me informerer om private forhold og interesser som kan påverka avgjerder eller utføring av oppgåver for kommunen.
- Me syter for at eigen habilitet blir vurdert, før me sakshandsamar eller tar avgjerder.

Gåver og representasjon:

- Me tar ikkje i mot arv eller personlege føremoner i vårt arbeid, men gåver av ubetydeleg verdi kan me ta imot dersom dette avklart med leiar.
- Me avklarar med leiar kva arrangement me kan delta på i jobbsamanheng.

Pengar og egedelar:

- Me arbeider for fellesskapets beste og syter for at kommunens økonomiske verdiar vert forvalta forsvarleg.
- Me tar omsyn til miljøet og bidrar til reduksjon av energibruk og klimautslepp.
- Me er ansvarsfulle i forvaltninga av brukarane sine pengar og egedelar.

Innkjøp:

- Me følger regelverket om offentlige anskaffingar, og opptre profesjonelt i rolla som bindeledd mellom leverandørar og kommunen.
- Me kjøper varer og tenester via kommunens rammeavtalar og kontraktar.
- Me kjøper ikkje varer eller tenester frå kommunens tilsette, tidlegare tilsette med karantene, venner eller slektningar.
- Me tar ikkje i mot særfordelar ved private kjøp av varer og tenester frå kommunens leverandørar.

Arbeidsmiljø:

- Me tar ansvar for å fremma eit godt og inkluderande arbeidsmiljø.
- Me skapar helsefremmande arbeidsplassar ved å bidra til arbeidsglede og jobbengasjement.
- Me tar aktivt avstand frå diskriminering, mobbing og trakassering.

Varsling:

- Me har rett og plikt til å varsle om kritikkverdige forhold.
- Me har mot til å varsle. Leiinga skal ivareta den som varslar, og ta ansvar for at kritikkverdige tilhøve blir retta opp. Den som varslar, skal ikkje utsettast for gjengjelding.